

Windturbine bepalingen

STAND VAN ZAKEN

Jan Jaap Timersma

30-11-2024

Ministerie IenW

Kon niet aanwezig zijn

- nog niet ingediend 1° en 2° kamer

Maar stuurde ons informatie

Doorlopen processtappen:		
25 juni 2020	Uitspraak Europese Hof van Justitie (Nevele-arrest)	
30 juni 2021	Uitspraak Raad van State met betrekking tot windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding	In totaal 328 zienswijzen, 282 Mb
Eind 2021	Start Helpdesk Wind op Land ter ondersteuning van decentrale overheden bij de gevolgen van de uitspraak windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding	
23 december 2021 tot en met 16 februari 2022	Publieke consultatie (zienswijzprocedure) over Voornemen/Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor een milieueffectrapport voor de op te stellen nationale windturbinebepalingen leefomgeving	
3 maart 2022	Advies Commissie voor de milieueffectrapportage over de NRD	In totaal 0.6 Mb in 51 pagina's
1 juli 2022	Tijdelijke overbruggingsregeling van kracht, bestaande uit een wijzigingsbesluit en een wijzigingsregeling	
augustus 2022	Publicatie reactienota naar aanleiding van zienswijzen op de NRD	In totaal 550 zienswijzen, 5000 argumenten
11 oktober 2023 tot en met 22 november 2023	Publieke consultatie (zienswijzprocedure) over planMER en ontwerpbesluit windturbines leefomgeving	
1 december 2023	Advies ontwerpbesluit windturbines leefomgeving, Adviescollege toetsing regeldruk	
24 januari 2024	Voorlopig advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage Nationale windturbinebepalingen leefomgeving	
6 augustus 2024	Definitief advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage	

Toelichting NLVOW:

Inhoud van op bepalingen toegepaste adviezen

Adviescollege toetsing regeldruk :

Het voorstel maakt duidelijk dat veel van de bepalingen over windturbines in lijn zijn met de normen die eerder al in regelgeving waren opgenomen en aansluiten bij de praktijk. De gestelde normen en verplichtingen betekenen vaak geen inhoudelijke wijziging. Ook regeldrukeffecten naar aanleiding van het voorstel zijn daarom beperkt aan de orde

Definitief advies van de Commissie voor de m.e.r. :

- Beoordeel gevolgen voor gezondheid van heel Nederland.
- Beoordeel de gezamenlijke gevolgen van de milieunormen voor het plaatsingspotentieel.
- Vul de samenvatting aan met de gekozen normen en hun milieugevolgen.
- Pas beoordelingen Werelderfgoed, Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland aan.

Publieke consultatie (zienswijzprocedure)
over planMER en ontwerpbesluit windturbines leefomgeving:
Wel publicatie van 545 zienswijzen, maar onbekend of en hoe verwerkt.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Huidige planning volgende processtappen:

Najaar 2024 – begin 2025	Voorhang Eerste en Tweede Kamer
Begin 2025	Advisering over het ontwerpbesluit door de Raad van State Nader rapport door Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Begin 2025	Notificatie bij de EU (gelegenheid reacties andere Lidstaten) Verwerking in Digitaal Stelsel Omgevingswet
1 juli 2025	Beoogde datum van inwerkingtreding

Toelichting NLVOW:

Het is rehtens onduidelijk welke invloed de Tweede Kamer heeft op een Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB). Wel kan de Eerste Kamer er wat van vinden. Er bestaat voor burgers geen mogelijkheid van bezwaar of beroep.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Informatie over geluidsnormen:

- Het Activiteitenbesluit milieubeheer bevatte een jaargemiddelde normering voor windturbinegeluid, met een gemiddelde norm voor het hele etmaal (Lden) en voor de nacht (Lnight).
- De milieuregels voor windparken, waaronder die voor geluid, zijn in 2021 echter door de Raad van State onverbindend verklaard omdat hiervoor volgens het Europese Hof een strategische milieubeoordeling had moeten plaatsvinden.
- Op dit moment zijn daardoor vanuit het Rijk geen normen van kracht voor nieuwe windparken; voor bestaande windparken regelt de overbruggingsregeling de milieubescherming, met daarin voor geluid een norm voor Lden (47 dB) en Lnight (41 dB). De overbruggingsregeling vervalt per 1 juli 2025.
- Voor het vaststellen van nieuwe milieuregels is een plan-milieueffectrapportage opgesteld. De conclusies uit het **plan-milieueffectrapport (plan-MER) spelen een belangrijke rol bij keuzes omtrent toekomstige normering.**
- De geluidmaten Lden en Lnight worden zowel door de WHO als in de EU richtlijn voor Omgevingslawaai gehanteerd om effecten van geluid over een langere periode te beoordelen.
- Dit gebeurt op basis van internationaal onderzoek naar hoe de blootstelling aan geluid samenhangt met effecten zoals hinder en slaapverstoring. Onderzoeksresultaten uit het buitenland kunnen veelal naar de Nederlandse context vertaald worden.
- Ook voert het RIVM de komende jaren een onderzoek uit naar de relatie tussen geluid van windturbines en hinder en slaapverstoring specifiek in de Nederlandse situatie. De resultaten hiervan worden in 2027 verwacht.
- Bij het bepalen van de jaargemiddelde waarde in Lden, weegt het geluid in de avond- (19-23 uur) en nachtperiode (23-7 uur) 5 dB respectievelijk 10 dB zwaarder mee. Dit wordt gedaan om rekening te houden met de extra hinderlijkheid van geluid tijdens de avond en de nacht. Doordat geluid in de nacht zwaar meetelt in Lden, wordt bij veel nachtelijk geluid de norm sneller bereikt.

Nee ...

??

Informatie over geluidsnormen:Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

- Voor windturbinegeluid gold voorheen een enkele normwaarde (47dB Lden / 41 dB Lnight), waarvan onder bepaalde omstandigheden gemotiveerd naar boven of naar beneden kon worden afgeweken.
- Met dit besluit wordt – net als bij verschillende andere geluidbronnen onder de Omgevingswet - gekozen voor een combinatie van een standaardwaarde en een grenswaarde.
- Een standaardwaarde geeft een situatie aan die gezondheidskundig toereikend wordt geacht. Onder deze waarde kan nog wel hinder optreden, maar er is dan geen nader akoestisch onderzoek of afweging nodig.
- **Daarboven kan, mits gemotiveerd, een hoger geluidniveau tot aan de grenswaarde toegelaten worden. De grenswaarde geeft daarmee het beschermingsniveau aan dat in ieder geval bereikt en in stand gehouden moet worden (basisbeschermingsniveau).**
- Dit biedt het bevoegd gezag ruimte om lokaal een goede afweging te kunnen maken van economische en maatschappelijke belangen, zoals de gezondheidsbescherming van bewoners en de duurzame energiedoelstellingen.
- Bij die afweging kunnen bijvoorbeeld de specifieke aard van een gebied, de bevolkingsdichtheid of cumulatieve effecten van verschillende geluidbronnen worden betrokken. In geval van een windpark geldt de geluidnorm voor alle windturbines in het windpark tezamen.
- **In het ontwerpbesluit is een standaardwaarde opgenomen van 45 dB Lden / 39 dB Lnight, en een grenswaarde van 47 dB Lden / 41 dB Lnight.**

Toelichting NLVOW:

(ZEZAM) zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat**Bescherming tegen geluidspieken / hoog maximaal geluidsniveau**

- Het plan-MER laat zien dat in Nederland het maximale geluidniveau op de gevel 2 dB tot hoogstens 4 dB hoger kan zijn dan het jaargemiddelde zoals uitgedrukt in Lnight.
- Voor een windturbine met een hoger maximaal geluidniveau zou dat betekenen dat de windturbine bij hoge windsnelheden regelmatig moet worden stilgezet of in een stillere modus moet draaien om aan hetzelfde jaargemiddelde te kunnen voldoen, waardoor de windturbine al snel niet rendabel zou zijn.
- Het komt daarom in de praktijk niet voor dat windturbines een deel van het jaar stilstaan en de rest van het jaar veel meer geluid kunnen produceren, terwijl men toch binnen de jaargemiddelde normering blijft.
- Een jaargemiddelde normering begrenst op die manier ook het maximaal optredende geluidniveau van de windturbine en bovendien de tijd waarin het geluid maximaal kan zijn.
- Hierbij geldt: hoe hoger het maximale geluidniveau, hoe korter of minder vaak het mag optreden.

 Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Uit Kamerbrieven

Graag geef ik enige achtergrond bij de eerdere keuze voor het hanteren van de geluidmaten Lden en Lnight. Deze geluidmaten worden zowel door de WHO als in de EU richtlijn voor Omgevingslawaai gehanteerd om effecten van geluid over een langere periode te beoordelen. Dit gebeurt op basis van internationaal onderzoek naar hoe de blootstelling aan geluid samenhangt met effecten zoals hinder en slaapverstoring. Onderzoekresultaten uit het buitenland kunnen veelal naar de Nederlandse context vertaald worden en er zijn geen aanwijzingen dat eerder gevonden verbanden tussen windturbinegeluid en effecten niet meer toepasbaar zouden zijn.

In het kader van continue kennisontwikkeling voert het RIVM, in opdracht van de ministeries van EZK en IenW, de komende jaren een onderzoek uit naar de relatie tussen geluid van windturbines en hinder en slaapverstoring in de Nederlandse situatie. De resultaten hiervan worden in 2027 verwacht.

Op voorhand zijn er volgens het planMER dat is opgesteld voor de AMvB (ontwerpbesluit windturbines leefomgeving) overigens geen aanwijzingen dat eerder gevonden verbanden tussen windturbinegeluid en effecten niet meer toepasbaar zouden zijn. De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft in haar advies geconcludeerd dat het planMER de milieugevolgen van verschillende milieunormen, waaronder die voor geluid, overwegend goed in beeld brengt. Er is daarom geen reden om te wachten met het opstellen van nieuwe landelijke windturbinenormen. ??

Signalen uit de samenleving over de omgevingseffecten van windturbines neem ik serieus. Daarom heb ik het RIVM opdracht gegeven om de kennis rondom windturbines en gezondheid actueel te houden en waar nodig aan te vullen. Het kabinet streeft naar een adequate bescherming van omwonenden, terwijl zij ook ruimte creëert voor duurzame ontwikkelingen, zoals de opwek van windenergie. ??

 NLVOW

Toelichting NLVOW:

Inhoud van rapportages i.o.v. Min IenW specifiek voor Windturbinebepalingen

Onderzoek naar laagfrequent geluid ten gevolge van windturbines (Peutz):
Samenvattend kan in algemene zin worden gesteld dat er sprake kan zijn van enig hoorbaar laagfrequent geluid in woningen, doch dat hinder ten gevolge van laagfrequent geluid beperkt zal zijn als een grenswaarde van 41 dB Lnight (= 47 dB Lden) wordt gerespecteerd.

Onderzoek naar plaatsingsmogelijkheden van windturbines

- Effecten van verschillende afstandsnormen voor windturbines op land (RVO / Generation Energy)
- Ruimtelijke analyse impact minimumafstanden op RES-windzoekgebieden (Bosch en van Rijn)

Bij 3x tiphoogte afstandsnorm zouden voor een aantal RES-gebieden geen zoekgebieden meer restereren.

Onderzoek naar gezondheidseffecten

Geen.
RIVM heeft div. literatuurverslagen en neemt 2 jaar de tijd voor een (verbeterde ?) dosis-effectrelatie, op te leveren 2026 of 2027

Gezondheidseffecten van windturbinegeluid (RIVM 2021)

LFG identieke hinder als gewoon geluid. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de ervaren hinder. Betrek omwonenden en ze ervaren minder hinder.

Toelichting NLVOW:

MER van Arcadis

Beoordelingscriteria →		Percentage ernstig gehinderden	Zichthinder door obstakels	Hinder door slagschaduw	Lichthinder	Kwetsbare objecten	Beperkt kwetsbare objecten	Unesco Werelderfgoed	Waardevolle landschappen	Natura 2000	NNN-gebieden	Vogels	Vleermuizen	Stikstofemissie	Meeromgeving ruimtegebruik	Plaatsingspotentieel
Varianten in PlanMER																
Onderwerp	Variant															
Geluid	37 dB Lden	+++						--	--	-	-	-	0	0	--	--
Geluid	40 dB Lden	+++						--	--	-	-	-	0	0	--	--
Geluid	43 dB Lden	++						--	--	-	-	-	0	0	--	--
Geluid	45 dB Lden	++						-	-	-	-	-	0	0	-	--
Geluid	50 dB Lden	---						+	+	+	+	+	0	0	+	++
Externe veiligheid	Standaardwaarde PR10-6 beperkt kwetsbare objecten					0	+								0/-	0/-
Externe veiligheid	Tegengaan domino-effecten					+	0								0	0
Slagschaduw	0 uur per jaar			+++											0	-
Slagschaduw	6 uur per jaar			0											0	0
Slagschaduw	16 uur per jaar			---											0	+
Afstandsnorm	2 keer de tiphoogte	+/-	n.b.	---		++	+++	+	+	0	0	0	0	0	0	0
Afstandsnorm	3 keer de tiphoogte	+++/-	n.b.	---		++	+++	-	-	-	-	-	0	--	---	---
Afstandsnorm	4 keer de tiphoogte	+++	+++	n.b.	---	++	+++	---	---	-	-	-	0	--	---	---
Obstakelverlichting	Naderingsdetectie			+++									+			

Commentaar NLVOW:

Over de windturbinebepalingen

- Heeft geen gezondheidsonderzoek plaatsgevonden, terwijl de rapporten pro en contra effecten beide een grote stapel vormen. De Cmer volgt dit onwetenschappelijk klakkeloos
- Het door RIVM ingezette update van dosis-effect-relaties is geen fysiek gezondheidsonderzoek en komt veel te laat (of de bepalingen komen te vroeg)
- Het MER maken is in opdracht gegeven van Arcadis, een (agenda) lid van NedZero, met doorlopende contacten met de windindustrie
- Het MER neemt een belangrijk alternatief niet mee, namelijk de plaatsing van extra wind uitsluitend op de Noordzee met minder effecten, zoals het Klimaatakkoord precies heeft voorgeschreven
- De vele ingebrachte zienswijzen op de MER-opzet (NRD) zijn vrijwel genegeerd, en zijn niet gedeeld met de Cmer
- De MER besteedt wederom vele pagina's met gechoogel met onnavolgbare geluidsberekeningen, terwijl al op voorhand een heldere afstandsnorm op onterechte gronden is genegeerd.
- Voor de MER zijn slechts enkele studies verricht, de meeste over het verband tussen een komende geluidsnorm en de voor wind op land resterende Nederlandse ruimte op land, terwijl deze ruimte niet nodig is gezien de doelstellingen en mogelijkheden op de Noordzee.
- De MER en het ontwerp windturbinebepalingen concluderen al op voorhand dat eerder onderzoek volstaat en dat daarom de normen inclusief verruimingsopties naar grenswaarden **volledig gelijk zullen zijn als in het Activiteitenbesluit van 2011**

- Concept 2023 (moeilijk) te benaderen via <https://www.platformparticipatie.nl/windturbinesleefomgeving/ontwerpbesluit-windturbinesleefomgeving/documenten-ontwerpbesluit-windturbinesleefomgeving/default.aspx>
- Definitieve versie (voorziening naar de beide kamers) nog niet gepubliceerd.

Windturbine bepalingen

VOLGENS HET MINISTERIE I&W

30-11-2024